

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** RHRTB33
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Határforgalom-ellenőrzés
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Border check
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 4 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 67 % gyakorlat, 33 % elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Rendészeti Alapképzési Szak, Határrendészeti Rendőr Szakirány
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Határrendészeti Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Németh Gábor, tanársegéd
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. össz óraszám/félév:
    - 8.1.1. nappali munkarend: 84 (28 EA + 4 SZ + 52 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 24 (14 EA + 2 SZ + 8 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 6 levelező munkarend: 2
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A határforgalom-ellenőrzéssel kapcsolatos követelmények és általános szabályok. A biztonsági okmányok védelmi elemei, az ellenőrzésük technikai eszközei és az ellenőrzés gyakorlati mechanizmusa. A személyazonosítás hagyományos és legújabb módszerei, valamint az elektronikus okmánynyilvántartó rendszerek és a dokumentációkészítés szabályai. A határákelőhely rendje, a végrehajtó szolgálati formák, a szolgálattervezési és szolgálatszervezési feladatok. A schengeni követelmények, érvényesülésük gyakorlata és a schengeni értékelési mechanizmus, valamint a határforgalom-ellenőrzés ideiglenes visszaállításának szabályai a schengeni belső határon.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Regulatory framework of border checks. Security features of security documents, tools and methods for their verification. Identification of persons, including traditional and novel solutions, document database systems and rules on preparing forensic documentation on a document. Terms of Use for border gates, types of duties, planning and organizing at border gates. Schengen requirements and their efficacy, the Schengen evaluation mechanism and re-introducing border checks at internal borders.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása: Rendelkezik általános vezetés- és szervezéseméleti, gazdálkodási, valamint menedzsment ismeretekkel. Alapszinten ismeri a hazai és a nemzetközi rendészeti együttműködés elméleti és gyakorlati tudásanyagát. Alapvetően tisztában van az európai uniós, illetve a schengeni normatív szabályozásra, szervezetekre, stratégiákra vonatkozó határrendészeti szakmai ismeretekkel. Alapvetően tisztában van a határforgalom-ellenőrzési módszerekkel, okmányismerettel rendelkezik.

Képességei: Alkalmas a vezetővel szemben támasztott követelmények teljesítésére, a rendészeti

szervezet vezetésére, tevékenységének irányítására, ellenőrzésére. Képes az alárendeltek napi tevékenységének tervezésére, szervezésére és vezetésére. Képes a rendőrség határrendészeti szolgálati ágának a helyi és területi szerveinél szakmai munkakörök betöltésére. Képes az integrált határellenőrzési, határrendészeti igazgatási és más szakmai feladatok ellátására.

Attitűdje: Elfogadja a politikamentességet, a bajtársiasságot, azonosul a hivatásrendjének megfelelő szervezet sajátosságaival. A vallási, etnikai és kulturális különbségeket tiszteli, toleráns magatartást tanúsít. Vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi szerepét, alapvető viszonyát a világhoz. Külföldi személyekkel való érintkezés során kulturált, segítőkész viselkedésmódot tanúsít.

Autonómiája és felelőssége: A helyzetnek megfelelően - szükség esetén idegen nyelven – kommunikál. Önálló továbbtanulással vagy szervezett továbbképzések segítségével meglévő készségeit fejleszti és olyan új kompetenciákat sajátít el, amelyek segítségével alkalmassá válhat egy szervezeten belül felelősségteljes munkakör vállalására. A szakterületnek megfelelő feladatok tervezése, szervezése, végrehajtása magas szintű.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: On successful completion of the programme, students should be thoroughly familiar with, and have a comprehensive understanding of general management and organisation theory, as well as economic and executive management / a basics of the theoretical and practical knowledge of domestic and international law enforcement cooperation. On successful completion of the specialisation, students should be thoroughly familiar with, and have a comprehensive understanding of the border control regulations, organizations and strategies of the European Union and Schengen Area / the methods of border control and they have knowledge on document security.

Capabilities: On successful completion of the programme, students should be able to fulfill the requirements of the leader, for directing the law enforcement organization, for directing and controlling their activities / plan, organize and manage the daily activities of subordinates. On successful completion of the specialisation, students should be able to hold professional positions in the local and regional police department / carry out integrated border control tasks, border management and other professional functions.

Attitude: On successful completion of the programme, students should accept being apolitical, comradely and should be able to identify with the law enforcement organisations in accordance with his profession / respect religious, ethnic and cultural differences and exhibit tolerant behaviour. On successful completion of the specialisation, students should exhibit civility and helpful attitude when in contact with foreign persons.

Autonomy and responsibility: On successful completion of the programme, students should be able to communicate according to the situation, if necessary in a foreign language. On successful completion of the specialisation, students should be able to plan, organize and execute tasks appropriate to the specialty on a high standard.

A tananyag kompetenciáinak meghatározása során figyelembe vettük a Frontex alábbi ajánlásait:

- Szektorális Képesítési Keretrendszer a határőrök részére I. rész [Sectoral Qualifications Framework for Border Guarding Vol.I.]; (2017) 172. p. (ISBN: 978-92-95205-82-6),
- Szektorális Képesítési Keretrendszer a határőrök részére II. rész [Sectoral Qualifications Framework for Border Guarding Vol.II.]; (2017) 58. p. (ISBN: 978-92-95205-83-3),
- Közös Képzési Alaptanterv a határőrök és parti őrök középszintű vezetői részére az EU-ban [Common Core Curriculum for Border and Coast Guard Mid-level Management in the EU]; (2019) 340. p. (ISBN: 978-92-9471-387-2),
- Közös Képzési Alaptanterv a határőrök és parti őrök alapszintű képzésére az EU-ban [Common Core Curriculum for Border and Coast Guard Basic Training in the EU] (2017) 378.p. (ISBN: 978-92-9520575-8) ajánlásait.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum (magyarul, angolul - English):

12.1. Az államhatár átlépésének feltételei és szabályai (Conditions and regulations for crossing the state border)

A szabad mozgás uniós jogával rendelkező személyek átléptetésének feltételei. A harmadik országok állampolgárai átléptetésének feltételei. A személyek egyes kategóriáinak ellenőrzésére vonatkozó különös szabályok.

N: 2 óra előadás L: 1 óra előadás

12.2. A határátkelőhelyen szolgálatot ellátók felelőssége, kötelessége, feladatai (The duties, responsibilities and tasks of those carrying out service at the BCP)

A szolgálatparancsnok, az elkülönített ellenőr, a rendészeti ügyintéző, a vízumkiadó, a biztosító, a forgalomirányító, a kutató, a kutyavezető és az útlevéltelkező. A határforgalom-ellenőrzéshez kötődő konspirációs és biztonsági rendszabályok. Az útlevéltelkezőre vonatkozó tilalmak és feladatok.

N: 2 óra előadás L: 1 óra előadás

12.3. A határátlépők ellenőrzése (Checking those crossing the border)

A szisztematikus és az alapos ellenőrzés meghatározása, elhatárolása. A szisztematikus ellenőrzés tartalma, végrehajtásának rendje. Az alapos ellenőrzés tartalma, végrehajtásának rendje. A szisztematikus és az alapos ellenőrzés során hozható döntések és azok végrehajtása. A célzott ellenőrzés végrehajtásának szabályai. A határforgalom-ellenőrzés könnyítése. Az egy-megállásos és a kézből-kézbe történő ellenőrzés eljárásrendje. A menet közbeni ellenőrzés. A kishatárforgalomban utazók ellenőrzésére vonatkozó szabályok. Elkülönített helyen történő ellenőrzés. Kiskorúak utazása, külföldi terrorista harcosok és az emberkereskedelem áldozatainak kiszűrése a határátlépés során.

N: 2 óra előadás, 2 óra gyakorlat L: 2 óra gyakorlat

12.4. A határátkelőhely rendje (Order at the BCP)

A határátkelőhely rendjének kialakítási folyamata, tartalma, az ellenőrzési technológia kialakítása és megvalósulása. A határátkelőhely rendjének betartásával kapcsolatos feladatok. A rendőrségi objektumokba, valamint a határátkelőhelyre nem határátlépési céllal történő belépés szabályai. A soron kívül ellenőrzés. A határforgalom ellenőrzése közúti, vasúti, vízi és légi határátkelőhelyen.

N: 2 óra előadás L: 1 óra előadás

12.5. A határrendészeti kirendeltség adatkezelése (Data management at the Border Policing Office)

A Rendőrség által a határrendészeti adatkezelés körébe tartozó adatok ellenőrzésének, rögzítésének, gyűjtésének, tárolásának, jelentésének rendje.

N: 2 óra előadás L: 1 óra előadás

12.6. A határforgalom-ellenőrzés során alkalmazott szakrendszerek (Special systems applied during border checks)

A kirendeltség informatikai rendszere. A kirendeltség informatikai rendszerének felépítése. A Robotzsaru, a HERR, a HERMON, az IPL, a SISII és a VIS. Az informatikai rendszerek kapcsolata a területi és országos szervek rendszereivel. A határforgalom-ellenőrzését támogató informatikai szakrendszerek leállása esetén végrehajtandó feladatok.

N: 2 óra előadás L: 1 óra előadás

12.7. A schengeni követelmények érvényesítése a határforgalom-ellenőrzés során (Applying the Schengen requirements during border checks)

A schengeni értékelési mechanizmus gyakorlata. Schengeni követelmények megfelelő szakmai felkészültség folyamatos szintentartása. Magyarország schengeni belső határain a határellenőrzés visszaállításának elmélete.

N: 2 óra előadás, 2 óra szeminárium, 6 óra gyakorlat L: 2 óra gyakorlat

12.8. Okmányismeret (Documents)

Az okmányok védelmi rendszere, az okmányelemek bemutatása. Biztonsági okmányok, úti okmányok meghatározása, csoportosítása. Úti okmányok, schengeni vízumok, tartózkodási engedélyek. Harmadik országok úti okmányainak elismerése. Biztonsági okmányok előállítás, védelmi rendszerük. Nyomdatechnikai elemek és eljárások. Alynymatok, szövegnyomatok, sorszámok. Síknyomtatás és az optikailag változó nyomatok. Magasnyomtatás, mélynyomtatás, szitanyomtatás, szivárvány-nyomtatás, és szimultán nyomtatás. Gyakorlati foglalkozás a Pénzjegynyomdában.

N: 2 óra előadás, 16 óra gyakorlat L: 2 óra előadás

12.9. Az elektronikus okmány-nyilvántartó rendszerek és a dokumentációkészítés szabályai (Electronic document registration systems and the rules of preparing documentation)

A határrendészeti szolgálati ág által alkalmazott és okmány-nyilvántartási szakrendszerek (FADO, iFADO, PRADO, NEKOR, DOKIS). A felfedett hamis, hamisított, jogtalanul kitöltött (biankó), fiktív okmányokról szóló dokumentáció készítésének szabályai

N: 2 óra előadás, 6 óra gyakorlat L: 1 óra előadás

12.10. A határforgalom-ellenőrzés során végrehajtott személyazonosítás (Identification during border checks)

A személyazonosítás fogalma, módszerei, végrehajtása. Személyazonosítás helye, szerepe a határellenőrzésben. Biometrikus személyazonosítás. A személyazonosítást befolyásoló tényezők. Biometrikus útleveleiben tárolt adatok valódiságának ellenőrzése.

N: 2 óra előadás, 2 óra gyakorlat L: 2 óra gyakorlat

12.11. Az úti okmány ellenőrzésének és kezelésének technikai eszközei. Az úti okmányok vizsgálata, az okmányhamisítások felismerésének lehetőségei (Technical equipment for checking and handling travel documents. Travel document examination, methods of detecting document forgery)

Asztali UV lámpa, kézi UV lámpa, asztali fénylupé, kézi lupé, 3M comfirm okmányvizsgáló, okmányvizsgáló és archiváló berendezések, Eschenbach sztereó mikroszkóp, Horus okmányvizsgáló alkalmazási lehetőségei. Magyarország és a szomszédos országok, valamint az Európai Unió tagállamainak útleveleiben alkalmazott védelmi jellegzetességek. A határellenőrzés során alkalmazott technikai eszközök gyakorlati alkalmazása. Hamisításra utaló jelek felismerése és dokumentálása, a hamis okmányok megjelölése.

N: 2 óra előadás, 4 óra gyakorlat L: 2 óra előadás

12.12. A határátléptető bélyegző (The border crossing stamp)

A határátléptető bélyegző rendeltetése, felépítése, védelmi elemei. A határátléptető bélyegzőknél alkalmazott festékek, azok védelmi jegyei. A határátléptető bélyegző alkalmazásának szabályai, az úti okmányok bélyegzése. A bélyegző lenyomatok vizsgálata, hamisítások felfedése. A határátlépés helyének és idejének utólagos bejegyzésére szolgáló bélyegzők védelmi jegyei és alkalmazása.

N: 2 óra előadás, 2 óra szeminárium, 2 óra gyakorlat L: 1 óra előadás

12.13. A határátkelőhelyen illegális határátlépést megkísérlő személyek módszerei, felfedésük lehetőségei. (The modi operandi of persons attempting illegal border crossing, the methods of their detection)

Az útlevelelkező kockázatelemzése és profilalkotása. Illegális határátlépési módszerek, jellemző

elkövetési módokhoz köthető helyzetek felismerése. Hamis, hamisított és más nevére szóló okmányok felhasználásának esetei. Járműben megbújva elkövetett illegális határátlépések jellemzői, valamint illegális határátlépés az ellenőrzés „kijátszásával”, megkerülésével.

N: 2 óra előadás, 4 óra gyakorlat L: 1 óra előadás

12.14. Szolgálati időrendszerek, szolgálatszervezés elvei, szabályai. (Service time systems, the principles and rules of organising duty)

A szolgálati időrendszerek, az állomány járandóságának megismerése. A szolgálattervezéssel szemben támasztott követelmények és a végrehajtásának szempontjai.

N: 2 óra előadás L: 2 óra előadás

12.15. Szolgálatszervezés gyakorlati végrehajtása (The practical implementation of duty organisation)

Meghatározott szempontrendszer alapján, valós helyzetnek megfelelő szolgálatszervezés elkészítése a határrendészeti kirendeltség alosztálya részére.

N: 10 óra gyakorlat L: 2 óra gyakorlat 2 óra szeminárium

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: őszi szemeszter/3. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tanórák 100%-án kötelező a részvétel. Igazolatlan mulasztás esetén az aláírást meg kell tagadni. Igazolt mulasztás (orvosi, szolgálati) esetén a hallgató köteles a pótlás érdekében az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. 30%-ot meghaladó hiányzás, függetlenül attól, hogy igazolt vagy igazolatlan, az aláírás megtagadását vonja maga után.

Kihelyezett (külső helyszínes) gyakorlat mulasztása esetén a foglalkozás nem pótolható, a hiányzás csak orvosi igazolás mellett, betegség miatt fogadható el. A hallgató hibájából mulasztott kihelyezett (külső helyszínes) gyakorlat esetén az aláírást meg kell tagadni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A hallgató a félév során 2 zárhelyi dolgozatot ír és a gyakorlati foglalkozáson 1 kiselőadást tart.

A zárhelyi dolgozat értékelése ötfokozatú skálán történik: 61 %-tól elégséges, 71 %-tól közepes, 81-től % jó, 91 %-tól jeles.

A kiselőadás értékelése kétfokozatú: megfelelt / nem felelt meg. Nem megfelelt a kiselőadás, ha abban tárgyi tévedések vannak, nem a megadott/választott témához kapcsolódik, ha a cím és a tartalom nincs összhangban, az előadó a saját állításait nem tudja indokolni, megvédeni, illetve ha előadásmódja nem magabiztos tárgyi tudást sugároz.

A meg nem írt zárhelyi dolgozatot az oktató által meghatározott időpontban egy alkalommal lehet pótolni. Az elégtelen zárhelyi dolgozatot az oktató által meghatározott időpontban egy alkalommal lehet javítani, annak sikertelensége esetén az aláírás megtagadható. A javító zárhelyi dolgozat eredménytelensége esetén az adott témakörből a szorgalmi időszak vége előtti tizedik munkanapig az oktató a hallgató részére méltányos esetben szóbeli beszámolót engedélyezhet.

Kiselőadás pótlása csak abban az esetben lehetséges, ha azt a hallgató betegsége vagy egyéb méltányolható okból számára engedélyezett távollét miatt nem tudta a megadott időpontban megtartani. A pótlás feltétele, hogy a hallgató az előadását a tervezett bemutatás időpontjára eljuttassa az oktatónak (elektronikusan vagy nyomtatva). Kiselőadás pótlása az oktató által megadott időpontban történik.

Nem megfelelő kiselőadás javítására nincs lehetőség.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a 14. pontban meghatározott arányú részvétel a foglalkozásokon és a 15. pontban meghatározott félévközi feladatok legalább elégséges teljesítése.

16.2. Az értékelés:

Vizsga: kollokvium (írásbeli és szóbeli). Az írásbeli vizsga értékelése kétfokozatú: megfelelt vagy nem megfelelt. Az írásbeli vizsga megfelelt eredménye a feltétele a szóbeli vizsga megkezdésének. Nem megfelelt írásbeli vizsgarész esetén szóbeli vizsga nem tehető és a vizsga értékelése elégtelen.

A vizsga során a félévben elhangzott, a 12. pontban megjelölt tematika alapján a tanóra anyagából és a kötelezően megjelölt irodalomból kell számot adni.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges vizsgajegy.

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. A tagállamok illetékes hatóságai által a személyek határokon történő ellenőrzése során használandó közös „Határőrök gyakorlati kézikönyve” létrehozásáról, valamint a 2006. november 6-i C(2006) 5186 bizottsági ajánlás felváltásáról szóló bizottsági ajánlás (Brüsszel, 2019.10.8. C(2019) 7131 final
2. Balla József: A biometrikus adatokat tartalmazó úti és személyazonosító okmányok biztonságnövelő hatása a határ-, illetve közbiztonság alakulására (Budapest, Dialóg Campus Kiadó-Nordex Kft (2019). (ISBN: 9786156020505)
3. Som Krisztián: A magyar úti okmányok 1848-2012 – Budapest, 2014, NBSZ és SZBMRTTT közös kiadványa (ISBN: 978-963-89-8283-4)
4. Balla József: Határforgalom ellenőrzési technológia kontra közokirat-hamisítás, Határrendészeti Tanulmányok, 16. évf. 1. sz., (2019)., (ISSN: 1786-2345-2061-3997) - p. 5-58.
5. Varga – Verhóczki: Határrendészeti alapismeretek. Egyetemi jegyzet, Nemzeti Közszolgálati és Tankönyv Kiadó Zrt., 2013. (ISBN: 978-615-5344-11-4)

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Bencsik Péter: Kelet és nyugat között. Államhatárok, úti okmányok, határátlépés Magyarországon és Csehszlovákiában (1945-1989), Budapest, Magyar Tudományos Akadémia Bölcsészettudományi Kutatóközpont Történelemtudományi Intézet. (2019.) ISBN 978 963 41 6176 9.
2. Anti Csaba szerk.: A személyleírás. Budapest, Semmelweis Kiadó. (2017.), (ISBN: 978-963-331-409-8)
3. Balla József - Varga Norbert: Okmányismeret–okmányhamisítás. Rendőrtiszti Főiskola, Budapest, 2006.;
4. A közös kockázati indikátorok műveleti alkalmazása, Varsó, 2016, Frontex

Budapest, 2021.09.30.

Németh Gábor
tanársegéd
tantárgyfelelős
sk.